

Vergaderjaar 2001–2002

28 352 (R 1721)**Goedkeuring van het op 16 oktober 2001 te Luxemburg tot stand gekomen Protocol bij de Overeenkomst betreffende de wederzijdse rechtshulp in strafzaken tussen de Lid-Staten van de Europese Unie, door de Raad vastgesteld overeenkomstig artikel 34 van het Verdrag betreffende de Europese Unie****Nr. 4****VERSLAG**

Vastgesteld 17 juli 2002

De vaste commissie voor Justitie¹, belast met het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel, brengt als volgt verslag uit van haar bevindingen. Onder het voorbehoud dat de regering de gestelde vragen tijdig zal hebben beantwoord, acht de commissie de openbare behandeling van dit wetsvoorstel voldoende voorbereid.

Algemeen

De leden van de fractie van de VVD hebben met belangstelling kennisgenomen van het onderhavige wetsvoorstel. Zij ondersteunen het doel van het protocol. De bestrijding van de criminaliteit, met in het bijzonder de bestrijding van de georganiseerde criminaliteit, noodzaken tot intensivering van de wederzijdse rechtshulp in strafzaken. De gebeurtenissen van 11 september benadrukken nog eens het belang hiervan.

De leden van de fractie van de VVD vragen of er een bewaarverplichting van gegevens bestaat (en zo ja, welke) gezien de verplichting te moeten kunnen voldoen aan een verzoek tot overlegging van gegevens. Moeten de genoemde gegevens gedurende een bepaalde tijd worden bewaard opdat aan een mogelijk verzoek kan worden voldaan?

¹ Samenstelling:

Leden: Van de Camp (CDA), Van Heemst (PvdA), Dittrich (D66), Fng. Voorzitter, Kamp (VVD), Vos (GroenLinks), Rouvoet (Christen-Unie), B. M. De Vries (VVD), Van Blerck-Woerdman (VVD), De Wit (SP), Nicolai (VVD), Arib (PvdA), Rietkerk (CDA), Halsema (GroenLinks), Albayrak (PvdA), Eurlings (CDA), Cörüz (CDA), Janssen van Raaij (LPF), Teeven (LN), Wolfsen (PvdA), J. M. De Vries (CDA), Van Haersma Buma (CDA), Schonewille (LPF), Stuger (LPF), Van Vroonhoven-Kok (CDA) en Varela (LPF).

Plv. Leden: Ross-van Dorp (CDA), Vacature (PvdA), Th. C. De Graaf (D66), Vacature (VVD), Azough (GroenLinks), Van der Staaij (SGP), Vacature (VVD), Vacature (VVD), Lazrak (SP), Vacature (VVD), Vacature (PvdA), De Pater-van der Meer (CDA), Karimi (GroenLinks), Vacature (PvdA), Aasted Madsen-van Stiphout (CDA), Jager (CDA), Wiersma (LPF), Jense (LN), Vacature (PvdA), Vacature (CDA), Vacature (CDA), Van As (LPF), Zeroual (LPF), Joldersma (CDA) en Eerdmans (LPF).

De leden van de PvdA-fractie steunen de totstandkoming van het Protocol en menen dat dit – in verband met de terrorismebestrijding – zo spoedig mogelijk gelding zou moeten krijgen. Zij betreuren wel dat de uitvoeringswetgeving, die mede gestoeld is op de bevindingen in het rapport Mevis, wordt voorgesteld zonder dat een kabinetsstandpunt met betrekking tot dat rapport beschikbaar is. Waar de regering, met recht, aan het parlement om medewerking vraagt met het oog op een spoedige behandeling van dit wetsontwerp, had het voor de hand gelegen dat de regering ook harerzijds spoed zou hebben betracht met de formulering van het standpunt over het rapport Mevis.

De leden van de PvdA-fractie verbazen zich erover dat, terwijl door de Koninkrijksregering al sedert juni 2000 onderhandeld wordt over bedoeld Protocol, de regeringen van de Nederlandse Antillen en Aruba zich nog beraden over de wenselijkheid van medegelding daarvan in hun land. Dat roept vragen op over de coördinatie door de Koninkrijksregering van de standpunten van de drie landen van het Koninkrijk ten tijde van de onder-

handelingen. Hoe is die verlopen? Een bijkomend nadelig gevolg van de nu bestaande onzekerheid is dat de procedure van een rijkswet moet worden gevolgd, waarbij de Tweede Kamer normaal gesproken de verslagen van de Staten van de Nederlandse Antillen en die van Aruba en de reacties daarop van de regering afwacht. En dat terwijl nu juist verzocht wordt om spoedige behandeling door het Nederlands parlement. De regering wordt gevraagd deze Koninkrijksperikelen uitvoerig toe te lichten.

De leden van de fractie van GroenLinks hebben met belangstelling kennisgenomen van het onderhavige wetsvoorstel. De leden constateren dat bij de uitvoering van het Protocol in de Nederlandse regelgeving aanmerkelijk ruimere bevoegdheden worden geïntroduceerd dan het Protocol vereist. De leden zullen daar in het verslag bij wetsvoorstel 28 353 op terug komen.

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de voorgestelde wijzigingen en wensen hierover enige opmerkingen te maken en vragen te stellen.

Zij willen weten welke toets de motivering van buitenlandse verzoeken zullen ondergaan: zal er inhoudelijk op de bewijsvoering in worden gegaan, en zo neen, waarom niet? Weliswaar wordt er in de motivering gevraagd naar een mening van de verzoekende staat, maar heeft de aangezochte staat de mogelijkheid een verzoek af te wijzen indien deze mening niet wordt gedeeld of als de aangezochte staat van mening is dat er onvoldoende is gemotiveerd? Hoe (politiek) onafhankelijk zal deze toets gemaakt kunnen worden? Ziet de minister dat het gebrekkig toetsen zal leiden tot het verlies van rechtsbescherming die staten aan haar burgers biedt indien bijvoorbeeld de wijze waarop gegevens in de verzoekende staat zijn verkregen niet toelaatbaar zijn in de aangezochte staat?

De leden van de fractie van D66 hebben met belangstelling kennisgenomen van het voorliggende wetsvoorstel, dat tot doel heeft het protocol bij het EU-rechtshulpverdrag goed te keuren. Deze leden hechten belang aan het verder ontwikkelen van het wederzijdse rechtshulprecht, omdat daarmee een betere bestrijding van de (internationale) misdaad mogelijk wordt. Deze leden hebben nog enkele vragen en kanttekeningen bij het voorstel.

De leden van de fractie van D66 vragen de regering of over het protocol en de bijbehorende uitvoerende regelgeving overleg heeft plaatsgevonden met de (Nederlandse) financiële sector? Is met de sector gesproken over praktische problemen die zich voor kunnen doen bij het verstrekken van informatie zoals bedoeld in het protocol? Welke (praktische) problemen werdenesignaleerd en hoe moeten die volgens de regering en/of de sector worden opgelost?

Vervolgens vragen deze leden hoe het in het protocol gebruikte begrip «bank» voor Nederland wordt gedefinieerd? Betreft het uitsluitend instellingen als bedoeld in de Wet toezicht kredietwezen?

Hoe verhoudt zich de mededeling dat volgens het protocol geen rechtshulp kan worden geweigerd op grond van het feit dat de aangezochte staat een strafbaar feit beschouwt als een fiscaal delict, zich tot het de terughoudendheid van Luxemburg bij het verlenen van medewerking in fiscale strafzaken (zie hierover bijvoorbeeld 28 350 nr. 3, p.31)?

Tenslotte vragen de leden van de fractie van D66 of het juist is dat het protocol, in geval van afwijzing van een rechtshulpverzoek, slechts voorziet in kennisgeving daarvan aan de Raad en ondersteuning door Europol? Is het juist dat er, behalve de aangezochte staat, geen instantie is die een definitief oordeel kan geven over de al dan niet terechte afwijzing van een verzoek? Als dat juist is, waarom is hier dan niet in voorzien?

Artikelsgewijs

Artikel 1

De leden van de PvdA-fractie merken op dat in het zesde lid wordt aangegeven dat de lijst van misdrijven waarop het protocol betrekking heeft «uitbreid»(bedoeld zal zijn: «uitgebreid») kan worden door de JBZ-Raad. Zij vragen of het buiten twijfel staat dat hieromtrent het instemmingsrecht van het Nederlands parlement onverkort geldt.

Artikel 10

Dit artikel waarin voor wat betreft geschillen over afwijzingen op verzoeken om inlichtingen wordt verwezen naar Eurojust zodra dit is opgericht, doet bij de leden van de PvdA-fractie twee vragen rijzen. Ten eerste waarom het Hof van Justitie in Luxemburg niet terzake bevoegd is verklaard nu het Hof inzake de Overeenkomst inzake wederzijdse rechtshulp in strafzaken waarbij dit Protocol hoort, wel finale bevoegdheden inzake interpretatie en uitvoering bezit. Iedere (poging tot) oplossing via Eurojust is immers vrijblijvend. Wordt het Hof hier nu uitgesloten? Hoe is dat dan verklaarbaar in het licht van art. 35 lid 7 EU-verdrag? Ten tweede is Eurojust nog niet opgericht. Wellicht gebeurt dat pas nadat het Protocol zelf al in werking is getreden. Wat zou dat betekenen voor de inmiddels wellicht in verband met dit artikel aan het licht gekomen geschillen?

De fungerend voorzitter van de commissie,
Dittrich

De griffier voor dit verslag,
Stahlie